

A TENGERRPART

NAPILAP.

VII. évfolyam.

FIUME, péntek 1910. február 11.

34. szám

Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229.)
Vicolo dell' Ospedale, Wurzer ház 1. emelet.

Nyomda telefonszáma (sürgős esetekben) 932.

Előfizetési ár:

Egész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre 12 kor. Egy órára 2 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

HIRDETÉSEKET

kiadóhivatal mérsékelt áron számít.

Hivatalos hirdetések 6 hasábos petitt sorja 40 fillér.

A kereskedelem fontossága.

Magyarország összes gazdasági érdekcsoportjai elvileg egyetértenek abban, hogy az ipari fejlődést akarják. Hogy hogyan és mi módon képzelik el ezt az ipari fejlődést, erre vonatkozólag már nagyon eltérők a felfogások. Az uralkodó nézet, amely különben a kormány politikájában is érvényesül, mindenesetre teljesen elválasztja az ipart a kereskedelemről. Az ipar az kell, a kereskedelem azonban szükséges rossz és azért lehetőleg gátolni kell fejlődésében. Nem szükséges bizonyítanunk, hogy a kereskedelmet nálunk nem tartják becsületes polgáremberhez méltó foglalkozásnak és hogy összes újabb törvényeink és törvényjavaslataink, kezdve az adótörvényen, végrehajtási novellán, uzsorajavaslaton át egész a telepítési javaslatig, stb. ütnek egyet és pedig olyan nagyot, amelyet csak tudnak a kereskedőkön.

Hogy függ össze az ipar a kereskedelemmel? Hogy viszonylik egymáshoz az állítólagos iparfejlesztés, ipari haladás és a kereskedelem? Ez az a kérdés, melyre feleletet akarunk adni és hogy feleletet adhassunk azt fogjuk kutatni, minő szerepet játszottak a kereskedők a nyugati nagyipar megteremtésében? Közlekedésről körülhatárolva a kérdést, megjegyezzük, hogy a nagyipar alatti csak azt az ipart értjük, mely kapitalista vállalkozás keretében jelenik meg, tehát elsősorban a gyáripart, míg a háziipar és a kisipar fejlesztését nem tartjuk sem ipari, sem kulturális haladásnak és nem tartjuk szükségesnek a jövőbeni magyar iparállam kiépítéséhez.

Nos, ha végigtekintünk a nyugati államok ipari fejlődésén, Angliában, Németországban, Ausztriában, sőt Oroszországban is egyaránt úgy találjuk, hogy a modern nagyipar a kereskedők teremtettké meg. Elméletileg is megállapítható ugyanis, amit a praxis is igazol, hogy minden ipari vállalkozás megalapításához nagyobb mobiltőke kell, mely az ipari vállalkozásban megkötötték. Ilyen mobiltőkék összegyűjtésére, mely nélkül ipari fejlődés elképzelhetetlen, a gazdaságilag fejletlen államokban kizárólag a kereskedők, a fejlettebb államokban pedig leginkább a kereskedők képesek. Állítanunk igazolásul vegyük például Németországot szemügyre. A tizenkilencedik század első felében Németországban a nagyipar bölcsőjénél egyformán ott állottak az iparosok, a mezőgazdák és a kereskedők. Azonban egyedül a kereskedők voltak azok, akiknek a nagyipar megteremtésében szerep jutott. A nagyipart megelőző iparosok ugyanis céhekben szervezkedő kézművesek voltak. Ezeknek a fejlődését, terjeszkedését meggátolta a céh, mely a legények számát, a termelés nagyságát mindig korlátozta. Amikor pedig az iparszabadság elve lerombolta a céhek korlátait, a már kifejlődött nagyiparral az elmaradott és konzervatív kisipar konkurrálni nem volt képes. A nagyipar a régi kézművesekre csak pusztulást hozott és nekik nincs is semmi részük a modern német nagyipar megteremtésében. Ugyanezt mondhatjuk a német mezőgazdákra. A mezőgazdasági munkások és a kisgazdák sokkal csekélyebb szociális erővel bírtak, semhogy a nagyipart megteremthették volna. A feudális nagyuraknak pedig csak kellemetlenséget hozott a kialakuló nagyipar és ők nemcsak hogy nem fejlesztették, hanem esküdt ellenségei voltak annak. Ez természetes is. A modern nagyiparral a tekintélyek lerombolása, a patriarchális kötelékek

szétszakadása, a pénzgazdaság teljes uralma és a szocializmus járt, ami a feudális nagyur ugyancsak kényelmes életét erősen megzavarta. De ha ez okokból nem is lett volna ellensége a nagyiparnak a német feudalizmus, előmozdítója sohasem lett volna, abból az egyszerű okból, mivel a kapitalizmus fejletlen hiteléletében az ingatlanokban megkötött nagy tőkéket, ugyszólván, lehetetlen volt mobilissá tenni és így az ipari vállalkozás első feltétele hiányzott. Kik voltak tehát a modern nagyipar megteremtői? Egyedül és kizárólag a kereskedők. A kereskedők voltak azok, kik egész a legújabb időkig az államok, városok és feudális potentátok pénzügyeit intézték, kik a gyarmatokat kormányozták. Az ő kezükben gyűltek össze az első nagy mobilis vagyonok, és mikor a gyarmati kereskedelemmel és az állandó hadsereg kialakulásával a tömegtermelés első szüksége felépett ők vállalkoztak az első gyártelepek alapítására. Az első posztó- és fegyvergyárak kereskedők produktumai voltak és ezt az első-rangu vállalkozási szellemet a legújabb időkig megőrizték. Nem szabad tulnaggy jelentőséget tulajdonítanunk a sziléziai grófi gyárosoknak és kéménybárodnak. Ezeknek az uraknak csak igen későn, a XIX. század utolsó negyedében jutott eszükbe a vállalkozás és ez is inkább csak olyan alkalmazkodási folyamat volt. A német magnások épp úgy, mint az angolok belátták, hogy a mind nagyobb hatalomra jutó gyárosokkal szemben csak úgy tarthatják meg pozíciójukat, ha maguk is kereskedőkké és gyárosokká válnak és így tulajdonképpen a magnásokat felszívta magába az életerős, fejlődő burzsoák tömege.

Németország gazdasági fejlődése típus, mely nemcsak egész Nyugat-Európára, hanem Magyarországra is illik. Ha itt körülnézünk és iparosaink eredete után kutatunk és az új alapítókát vizsgáljuk, föltétlenül megállapíthatjuk a kereskedők tulnyomó, nagy jelentőségét. Összes malmaink kereskedőink kezében vannak, összes iparos családjaink kereskedők voltak. A Fürstök, Deutschok, Wolfnerek, Popperek és a többi iparoscsaládok, sem kisiparos, sem agrárius, hanem kereskedő eredetűek. És ha ez alól van is némi kivétel, az kedvező konjunktúrákra, véletlenekre vezethető vissza, de a törvény az, hogy a nagyipar eredete a kereskedelemben keresendő. Ez a megállapítás nem új. Marx volt az, aki a Handelskapital iparalkotó szerepét felismerte és utána ezt az összes közgazdasági írók, kik Marxban tudóst látnak, kiemelik. A szocialisták le is vonták ennek minden praktikus következményét. Szerintük a kereskedelem és a munkásság érdekei a feudalizmus elleni harcban összeesnek: egyformán érdeke a zöld internationale megtörése a kereskedőknek, mert ez rájuk nézve vagyonosodást jelent és a munkásoknak, mert a kereskedők vagyonosodása a gazdasági és az ipari fejlődés előmozdítója. Csak a kereskedők nem ismerik a kereskedelem iparalkotó szerepének döntő fontosságát, csak a kereskedők nem ismerik ennek nagy, praktikus jelentőségét. Pedig ez a tudományos megismerés mindennél erősebb eszköz a mai retrográd, hazafiás-klerikális, kereskedelemölő gazdasági politika ellen. A jó urak, akik odafent a nagy politikát csinálják, ipari fejlődést akarnak. Nos, tudják meg végre-valahára, hogy ipari fejlődés előmozdítása és a kereskedelem pártolása elválaszthatatlanul egy és ugyanaz. A modern nagyiparhoz a kereskedelemben keresztül vezet

az ut és a kereskedelem pusztítása végeredményében az ipari fejlődést gátolja meg.

Mind Ezeket csak a kereskedők nem tudják. Az agráriusok háziipar fejlesztése, Kossuth kisiparos-mentése és az egyesült kereskedelem-pusztítás igen jól kiszámított hadjárat volt. A mi feudális iparfejlesztőink hivalkodnak az iparfejlesztéssel és közben a kereskedelmet fojtogatják. Nagyon jól tudják ők azt, hogy a kereskedelem az ipari haladás, épp úgy mint a nyugaton; a tekintélyek lerombolásával a patriarchális kötelékek szétszakadásával, a pénzgazdaság és a kapitalista szellem teljes uralmával, valamint a szocializmussal jár, ami a mi feudális nagybirtokosainknak ugyancsak kényelmes életét erősen megzavarná.

B. B.

UJDONSÁGOK.

— **Dühöngő bóra.** Tegnap óta folyton erősödő bóra dühöng a Kvarnerón. A metszően éles szél ereje ma már annyira fokozódott, hogy az utcákon alig lehet közlekedni. A bóra megrongálta a telefon vezetéket is s mint ma reggel a postahivatal értesít bennünket, eddig ötvenhét fiumei telefonállomással nem lehet beszélgetni. Be kellett szüntetni ezenkívül a Carlopago, Gospic, Zengg közti interurban telefont is. A szokatlanul erős szél ugyanis több helyen elszakította a telefontörőket, s ha a szél ereje még növekedik, akkor kilátás van rá, hogy Fiume szomszédos és helyközi telefonösszeköttetését is fel kell függeszteni. Természetesen a kikötőben is kisebb-nagyobb zavarokat idézett elő a szélvihar. Szünetel a be- és kirakodási munka, a kikötő-építési munkát, de megzavarta a hajóforgalmat is. A „Kossuth Ferenc”, „Atlantica” és az „Indus” angol gőzös nem tudnak elindulni, a „Flavian” angol gőzös pedig a kikötőn kívül várakozik, hogy a szél erejének csökkenése után a kikötőbe térjen be. Természetesen a parthajózás is megsínyli a vihart. Eddig az abbáziai hajóáratokat függesztették fel.

— **A Khuen kormány és Fiume város.** Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök leiratot intézett Fiume város tanácsához, amelyben arról értesíti a tanácsot, hogy a király őt nevezte ki miniszterelnöknek s kormánya nevében a törvényhatóság támogatását kéri. A leirat most érkezett meg a tanácshoz s amennyiben a holnapi rappresentanza ülésén Vio Ferenc dr. podeszta fog elnökölni, a tanács már holnap bemutatja a kormány leiratát. Ha azonban a polgármester más irányú elfoglaltsága miatt az ülésen részt nem vehetne, akkor csak a jövő heti ülésen kerül sor a kabinet leiratára. Mint megbízható forrásból értesülünk, a rappresentanza a miniszterium kinevezését tudomásul veszi s támogatását megígéri.

— **A városi tisztviselők szolgáti pragmatikája.** Annak idején megirtuk, hogy Vio Ferenc dr. podeszta elkészítette a városi

tisztviselők szolgálati pragmatikáját, amely azután a kormányzóság útján a belügyminisztériumhoz került jóváhagyásra. A belügyminisztérium fiemei referense, Hartl Sándor miniszteri tanácsos, legutóbbi fiemei tartózkodása alkalmával tárgyalásra tüzte ki a városi szolgálati pragmatikát s egy részét le is tárgyalta. Most kellene a szabályrendeletet folytatólagosan tárgyalni s hogy a fontos ügy halasztást ne szenvedjen, a szabadságon levő Hartl Sándor miniszteri tanácsos megkérte Wickenburg István gróf kamarás, kormányzó-helyettes, hogy a tárgyaláson helyettesítse. A tárgyalást ma délután tartják meg a városházán, amelyen a város részéről Vio Ferenc dr. polgármester s a referensek, a belügyminisztérium, illetve a kormányzóság részéről pedig Wickenburg István gróf kamarás, kormányzó-helyettes s két tisztviselő vesznek részt.

— **Felebbezések a községi választási lista ellen.** Az idei községi választási lista ellen a közigazgatási bírósághoz benyújtandó felebbezés határideje most járt le. A névsor ellen összesen ötven élték felebbezéssel. A felebbezők a következők: Krahl Károly dohánygyári szertárkezelő, Sikorski János, a kormányzó palota portása, Aracs Endre tengerészeti hatósági tisztviselő, Szénási Lajos, a kormányzó palota ajtónállója, Zerzenon Ferenc magántisztviselő. A felebbezéseket a városi tanács most küldte át a kormányzósághoz, amely az iratokat ma terjeszti fel a közigazgatási bírósághoz. A községi választásokat tehát minden előjel szerint csak több hét múlva lehet megjelenteni.

— **Megbolondult szabólegény.** A rendőrség tegnap letartóztatta Sáfár János harmincegy éves kalici illetőségű szabólegényt, mert hónapok óta munka nélkül csavargott a városban. Házigazdája Zinder János szabó pedig elmondotta, hogy Sáfár mintegy három hónap óta élőködik rajta. A rendőrség, minthogy a letartóztatott egyen feleleteiből elmezavarra következtetett, megvizsgáltatta Sáfár elmeállapotát a rendőrségi orvossal, aki kisebb rendellenességet állapított meg.

— **A rizsgyári gyújtogató bűnügye.** Hétfőn, nyílt meg az idei első esküdtzéki ciklus, amely két hétig fog tartani. Ezen a cikluson tárgyalják Pál János tizenhét éves fiatalember gyújtogatósi ügyét, aki atyjának a rizshántológárból való elbocsátatása miatt a gyárépületet fel akarta gyújtani. A vádirat szerint a múlt évi november tizenhétedikén éjjel Petrovich Tamás fiemei illetőségű molnár, aki a fiemei rizshántoló- és rizskeményítő gyárban dolgozik, észrevette, hogy a negyedik emeleten lévő egyik helyiségben, ahol az üres zsákokat szokták felhalmozni, egy suhanc kanócot gyújtott meg és azt a zsákrakásra dobva meggyújtotta a zsákokat. Petrovich azonban még mielőtt a tűz elterjedhetett volna, eloltotta az égő kanócot s így a veszedelmet elhárította a gyártelepről. A gyújtogatóban felismerték Pál János tizenhét éves csáktornyai illetőségű, a gyárban alkalmazott fiatalembert, akit azonnal átadták a rendőrségnek. A tettes ott bevallotta, hogy atyjának állítólagos igazságtalan elbocsátatása miatt bosszúból akarta felgyújtani a gyárat. A tárgyalásra, amely február tizenkilencedikén kezdődik, több tanut idéztek be.

— **Küzdelem a leánykereskedés ellen.** A trieszti leánykereskedés elleni egyesület ma megleghangu átiratot intézett az alakulófélben levő fiemei egyesülethez, amelyben örömmel veszi tudomásul a mozgalom megindítását s több fontos utbaigazítást nyújt. A trieszti egyesület egyttal arra kérte a fiemeit, hogy sürgősen járjon közbe a fiemei rendőrségnél egy bizonyos leánykereskedési ügyben.

— **Az utcablák kicserélése.** A városi képviselőtestület még a múlt évben elhatározta, hogy az utcaeveteket megváltoztatja. A határozatot a belügyminisztérium is jóváhagyta, mire a tanács pályázatot hirdetett az új utcablák szállítására. A tanácshoz hat ajánlat érkezett. Az ajánlatok közül Dorbez Bartolomeo tette a legkedvezőbb ajánlatot, aki a régi táblákat becsereelve háromszázötvenkoronát kíván. Tornari és Társa már négyezeröttszáz ko-

ronáért vállalja a kicserélést. A legdrágább ajánlat Prodam és Társáé, aki ötezerkétszáznyolcvanhárom koronát kíván. A reprezentanza egyik legközelebbi ülésén fog az ajánlatok fölött dönteni.

— **Engedély nélküli koldulásért.** Neuhaus Izidor huszonegy éves veliki bastaji illetőségű egyen süketnémának tetve magát egy gyűjtőivel járkaít a városban s mindenütt könyörödományokat gyűjtött. Egyik detektiv azonban észrevette s a rendőrségre kísérte, mert hatósági engedelem nélkül koldult. A rendőrbíróság ma Neuhaus Izidort hat napi elzárásra ítélte.

— **Harmínckét millió nyereség.** Hamburgból táviratozzák. A Hamburg-Amerika Csomagszállító részvénytársaság üzleti feleslege a múlt üzletévben keres 32 millió márkát tett ki a múlt évi 15.8 millió márkával szemben. Az osztalék 6 százalék lesz; a múlt évben nem fizettek osztalékot. Mintegy 20 millió márkát fordítanak leírásokra és a tartalékok gyarapítására. A társaság mozgatókéje 1909. végén mintegy 34 millió márkát tett ki az 1908. évi 10 millió márkával szemben.

— **Hajójáratok szerb lobogó alatt.** A Politica szerint egy külföldi gőzhajóstársaság azt az ajánlatot tette a kormánynak, hogy szerb lobogó alatt hajójáratokat fog berendezni a szerb kivitel emelése céljából. Az idézett lap felszólítja a kormányt, hogy sürgősen létesítsen kereskedelmi flottát.

— **Amerikai kormányküldöttek Magyarországon.** Az Egyesült-Államok bevándorlási hatósága a múlt év őszén bizalmas embereket küldött Magyarországra azon okok tanulmányozása végett, amelyek a tömeges és pedig az amerikai szempontból „nem kívánatos elemek” tömeges kivándorlását előidéztek. A kormánybiztosok jelentését Williams bevándorlási hatósági elnök saját reportjában dolgozta fel és a most összeülő szenátus elé terjeszti. A jelentés kiterjeszkedik a Magyarország felvidékén működő kivándorlási ügensek visszaélésére is és erre vonatkozólag letagadhatlan bizonyosságokat hoz nyilvánosságra. A kormány a fejadót 50 koronára akarja felemelni.

— **Vakmerő lopás.** Megirtuk, hogy a rendőrség letartóztatta Kracan János 21 éves bezovicai illetőségű egyént, akit azzal vádolnak, hogy az abhaziai Angolina parkban kirántotta egy urinő kezéből a kizsitáskáját, amelyben nagyobb értékű pénz és ékszer volt. A letartóztatott fiatalembert tegnap szembesítették a károsult urinővel, aki azonban kijelentette, hogy nem ez volt, aki őt meglopta. A rendőrség a meglopott nő nyilatkozata alapján Kracant szabadonbocsátotta.

— **Torpedóhajó a kikötőben.** A magyar-osztrák haditengerészet IV. számú torpedóhajója, amely tegnap este Lussinpiccolóból érkezett ide, ma reggel már elindult.

— **Mennyit nyom egy milliárd korona?** Ezüstben 5 millió kilót, aranyban 322,580 kilót, ezres bankókban 1780 kilót, százkoronás bankókban 11,500 kilót. Hány ember szállíthatna el egy milliárdot? Ezres bankókban 115 ember, aranyban 3225 ember, ezüstben 50,000 ember. Egy milliárdból 250 kilométernyi utat lehetne kirakni ezresekkel.

— **Versenyárgyalás.** A fiemei állomáson létesítendő II. számú végleges raktár építésére az államvasutak igazgatóságának építési és pályafentartási osztályában március 11-én versenyárgyalást tartanak.

— **Ötvenezer dráma.** Londonban megjelent most egy könyv, amely az összes megjelent angol színművek jegyzékét tartalmazza. A könyv páratlan a maga nemében. Nem kevesebb, mint ötvenezer drámának címét, szerzőjének nevét és első bemutatásának helyét közli. A könyv szerzője Reginald Clarcence angol színi író, állítása szerint husz esztendeig dolgozott e munkáján és ezt el is hihetjük neki, ha meggondoljuk, hogy a londoni britisch Múzeum nem kevesebb, mint hatszáz ezer dráma költeményt tartalmaz, amelyek 340 gyűjtő kötetre oszlanak. Egyes művek többnyire variációban fordulnak elő. Így az öreg Dumas „három gránátosát” Angliában nem kevesebb, mint tizenkétszer dramatizálták. Goethe Faustját 26 féleképen dolgozták föl. Stuart Mária drámáját tizenhatszáz, I. Károly angol király tragédiáját nyolcszor dolgozták föl. Megjegyezhetjük még, hogy a „Vig özvegy” nem most terjedt el először Angliában. 47 évvel

előtt már népszerű volt a „Vig özvegy” című színmű.

— **A kikötőből.** Február 10. Érkezett: „Flavián” angol gőzös Liverpoolból 100 tonna vegyesáruval.

Indult: „Split” osztrák gőzös Metkovicba 100 tonna búzával és 10 tonna vegyesáruval.

— **A tavaszi vásár.** A budapesti Tavaszi Vásár (Áruminták vására megrendelések gyűjtésére) az idei évvel V. évfolyamába lép. A vásár, amelynek élén Lánzy Leó főrendiházi tag elnöklése mellett a hazai ipari- és kereskedelmi élet vezérférfiai állanak, az április hó 7-és 12-ike között lesz, a városligeti Iparcsarnokban, tudvalevőleg nem holmi jótékonyági vásár, vagy látványos kiállítás, hanem a lipcei vásárhoz hasonló intézmény, amely arra való, hogy a gyárosok és iparosok gyártmányaik mintáit a vásárra jövő kereskedőknek (tehát nem a nagyközönségnek) megrendelések gyűjtése céljából bemutatthassák. Az idei vásárra már eddig is mintegy 200 gyáros jelentkezett, tehát 150-el több, mint tavaly ugyanebben az időben és így a vásár sikere máris biztosítottnak tekinthető. Kereskedőknek fontos érdeke, hogy a vásárra Budapestre jöjjenek, az új iparcikkeket megismerjék és az árak felől tájékozódjanak. Az idei vásárt azon elv alapján rendezik, hogy kizárólag magyar iparcikkek kerüljenek bemutatásra és kínálatra.

Az árak a következők: diszmi- és játékarú, vas- és szerszámáru, házi és konyhaeszközök, világítási és fűtési cikkek, vegyi- és illatszer, toalette árak, utazó- és bőrdíj árak, luxus árak, zenei cikkek, automaták, készülékek, iskolaszerek, cipő árak, üveg és porcellán árak, agyagárak, művirágok és mint a csoportokhoz tartozó egyéb árucikkek. A tavalyi vásáron a forgalom mintegy másfélmillió koronát meghaladott és a jelekből ítélve, az idén határozottan meg fog növekedni. A vásár vezetősége foglalkozik avval az eléje terjesztett tervvel, hogy a külföldi iparcikkek közül is bebozsáthassa a vásárra azokat, amelyet Magyarországon még nem gyárthatnak, hogy így az iparos lássa, mire van szüksége a kereskedelemben a meglévőön kívül, a kereskedő pedig minden cikket megtaláljon, amire üzletében szüksége van. Mielőtt azonban a vásár vezetősége e kérdésben határozna, meg akarja hallgatni az összes érdekeltek véleményét, mert az intézmény célja az, hogy a hazai ipar és kereskedelem érdekeit szolgálja. A vásár igazgatósága: Budapest, IV., Ferenciek-tere 9. szám alatt van.

Távirat ◀▶ Telefon

Az új kormánypart megalakulása.

BUDAPEST, febr. 10. Az új kormánypartot hir szerint szombaton fogják megalakítani. Az új part zömét a régi szabadelvűtek fogják alkotni s az alkotmánypart feloszlása után csaknem valamennyi alkotmányparti képviselő be fog lépni az új partba.

Hieronymit egyhangulag megválasztották.

IGLÓ, febr. 10. Korán reggel zeneszó mellett vonultak fel a választók a választási aktus színhelyére. A rendre nagyszámu csendőrség és két század katonaság ügyel. Ujfalussy Bruno választási elnök nyolc órakor nyitotta meg a választást. Bejelentette, hogy az egyetlen jelölt Hieronymi Károly kereskedelmi miniszter, mert Baththyány Pál gróf az ellenjelölt a választástól visszalépett. Az elnök egyttal a záróórát félkilencre tüzte ki. A választás újabb megnyitása után az elnök a megjelentek előtt Hieronymi Károly kereskedelmi minisztert az iglói kerület egyhangulag megválasztott képviselőjének jelentette ki. A tömeg lelkes éljenzessel fogadta a miniszter megválasztását. Elhatározták, hogy a mandatumot népes küldöttség útján adják át a kerület képviselőjének.

Justhék az iglói választásról.

BUDAPEST, febr. 10. A Justh part egyik alelnöke, mikor közölték vele az iglói választást, egy újságíró előtt kijelentette, hogy a

kormány iglói győzelme a Justh párt elnökségének erélytelensége és közömbös magatartása miatt következett be. Kifejezést adott továbbá véleményének, hogy a két függetlenségi párt együttműködése nélkül nem lehet a harcot sikeresen felvenni Héderváryék ellen. Az alelnök elmondotta továbbá, hogy a presszió és vesztegetésekről forgalomba bocsátott híreket tuzottaknak tekintni annyival is inkább, mert a kormánynak alig volt ideje a választásokra készülni. A kudarcért ismét a pártvezetőséget okolta az alelnök, majd reményének adott kifejezést, hogy a helyzet nemsokára meg fog változni, mert Prónay Dezső báró közbenjárására a két függetlenségi párt kooperációját biztosítani fogják.

A Haverda per tárgyalása.

SZEGED, febr. 10. A Haverda per mai folytatólagos tárgyalásának megnyitása után az elnök bejelentette, hogy a negyvennégy bejelentett tanu közül még harmincötöt kell kihallgatni. Az ügyész azt indítványozza erre, hogy a bíróság új tanukat is hallgasson ki. A védők ellenzik az ügyészség indítványát, mire a bíróság rövid vita után elhatározza, hogy az ügyész indítványát elutasítja s új tanuk berendelését nem tartja szükségesnek. Ezután megkezdik a tanuk kihallgatását.

Új magyar repülőgép.

HAJDUBÖSZÖRMÉNY, febr. 10. Szilágyi Lajos és Klein Mátyás hajduböszörményi lakosok új rendszerű repülőgépet konstruáltak. A repülőgépet ma kiállították, hogy a közönség is megtekinthesse.

Az osztálysorsjáték huzása.

BUDAPEST, febr. 10. Az osztálysorsjáték mai huzásán a 90,000 koronás főnyereményt a 44,615 számú sorsjegy nyerte meg.

Hadihajóink utja.

BÉCS, febr. 10. A magyar-osztrák haditengerészet „Panther” nevű hajója tegnap Takamatshba érkezett. A hajón, amely két napig marad ott, minden rendben van.

Egy vulkán kitörése.

LONDON, febr. 10. A „Daily News” írja, hogy Costaricán a Poas vulkán kitört. A láva a szomszédos helységeket előntéssel fenyegeti. A vulkán kitörésének már számos áldozata van. Cobadilla és Lallikairi városok nagy károkat szenvedtek.

Török ágyunaszádok a Vörös tengeren.

KONSTANTINÁPOLY, febr. 10. A „Yeni Tanin” híradsága szerint a török haditengerészet arzenáljában hat ágyunaszád épül, amelyek a Vörös tengeren fognak állomásozni.

Elítelt gyilkos.

ARAD, febr. 10. Az aradi törvényszék esküdtbírósága Mocsári István tizenhétéves budapesti villamos kalauzt, aki Komor aradi kereskedőt meggyilkolta, a mai végtárgyaláson nyolc évi fegyházra ítélte.

Megkegyelmezett zendülők.

BERLIN, febr. 10. Athénből táviratozzák: Még tegnap írta alá György király Tyaldosnak és társainak amnesztiáját s a kegyelmet tegnap este közhírré tették. A tiszteket reggel szabadlábra helyezték és valamennyien előzetes megállapodás szerint három évre elutaztak külföldre.

Ujabb árvizveszedelem Párisban.

PÁRIS, febr. 10. Nagy rémülettel fogadta a lakosság a Szajna felső vidékéről jövő híreket és általános ismét a félelem. A Szajna rohamosan árad. A hivatalos vízmérő hatóság közli, hogy a helyzet megint veszedelmes, mert a Szajna már ma el fogja érni a február 4-iki magas vízállást és holnap is emelkedni fog. Ujabb földcsuszamlások és beomlások történtek az alámosott területeken, Passy és Auteuille már is víz alatt állanak. A Szajna mellékfolyóiról aggasztó jelentések jönnek.

BERLIN, febr. 10. Párisból jelentik ma reggeli kelettel, hogy az Avenue de l'Opera tegnap sötétségben volt egész éjjel, mert a villamos telepeket elöntötte az árvíz. Az austerlitz hidnál az Orleans-vasút állomásával szemközt a kőpart bedől és bezuhant a Szajnába. A kőhidak helyett a nép ismét a fahidakat használja amelyeket a multkori árvíz alkalmával a mérnöki hivatal létesített. A vizrajzi állomás jelenti, hogy pénteken a Szajna 6 méter magasságot fog elérni, sőt magasabb is lesz, ha az eső el nem áll. A hidakra ismét kitzúrték a veszedelmet jelentő zászlókat.

Nikita fejedelem jubileuma.

CETTIGNE, febr. 10. Nikita fejedelem jubileumának emlékét egy állandó nemzeti színház építésével is meg fogják örökíteni. A kormány a színház céljaira már nagy összeget szavazott meg. A színházat a fejedelem egyik drámai művének előadásával nyitják meg.

Magyar gép- és gyorsirónó

helybeli vállalatnál azonnali belépésre kerestetik. Ajánlatok az eddigi működés megjelölésével „TARTÓS” jellegre e lap kiadóhivatalához kéretnek.

Lederer penzio Abbazia. Habsburg villa és Park szálló

120 szoba. Lift. Fürdők a házban. Villanyvilágítás. Árnyas kert. Gyönyörű kilátás a tengerre. Szoba és ellátás 8 koronától feljebb. Családoknak engedmény.

ifj. Latcovich János

FIUME, Kossuth Lajos u. 2.

TELEFON száma 994.

Legolcsóbb női- és férfi divat-áruház. Mennyasszonyi kelen-gyék. Legfinomabb és legdivatosabb gallérok és kézelők, sétapálcák, nap- és esernyők, bőr- és cérnakeztyük. Női övekben nagy választék. Színes és :-: fehér ingek óriási raktára. :-:

Nyakkendők ingyen.

„DE LA VILLE” SZÁLLODA, KÁVÉHAZ ÉS ÉTTEREM FIUME, DEAK-KÖRZŐ.

— A magyarság találkozó helye. —

Az étteremben délelőtt 9 órától izletes villásreggeli olcsó áron.

A kávéházban esténként KOVÁCS JÓZSEF jóhírnevű kaposvári cigányzenekara hangversenyez.

Minden vasárnap d. u. 4-6 uzsonnazene.

TULAJDONOS:

ifju BUDAI KÁROLY

Catti György utóda

cs. és kir. udvari szállító

GYÓGYSZERTÁRA

a városi torony mellett.

Ajánlja magát minden orvosi rendelés azonnali és exakt elkészítésére. Kapható minden gyógyszerészeti különlegesség, gyógyszeranyagok, az összes ásványvizek, toalett-cikkék és szépitőszerek stb. stb.

Varieté Hotel Susak

Esténként elsőrendű művészi érók fellépte.

Harry quartett ének és tánc,
Horváth nővérek női kettős,
Erika quintett ének és táncz,
Duo, Charles zenebohócok,
Sylvant Emy bécsi szubrett,
Niedlich Irma énekesnő,
Horváth Emilia táncosnő,
Nchette Ottilia táncosnő,
Kemény Ilona magyar szubrett,
Angeli Rina miniatűr táncosnő,
Trio Charles tornázók.

Végül kitzünő bohózat:

Serenissimus a Variétében.

Kezdeté 9 órakor. Belépti díj 1 kor.

Dr. KRAUSZ ÖDÖN

rendelőjét

CORSO 22 sz. házba helyezte át.

Gépápoló felvétetik

a Kőbányai Polgári Serföző r.-t. kiviteli telepénél Fiume, Via Ciotta 18. sz.

! Világ csodája !

Fogmentő esszencia

a legjobban bevált fogápoló szer. Megóvja a fogak romlását, porlását és lazulását. Meggátolja a fogkő lerakódást. Kitzünően fehériti a fogat, a fogfájást megszünteti egy perc alatt.

Naponta százakra menő utánrendelések és hálaíratok érkeznek a feltaláléhoz. Jövő-hagyatva orvosok, egészségtan-tanárok és fog-orvosok által. — Használati utasítás minden üvegen.

Ára üvegenként 1.50-4.- kor-ig.

Készítő: SZÁRAZ GYULA, vegyész ::
NAGYPELESKE, Szatmármegye.

Magyar Vendéglő

Fiume, Riva Szápary, az Adria palota mellett. Magyar étterem. Kizárólag magyar konyha. Közvetlen termelőktől beszerelt magyar borok. Kitzünő villás reggeli.

Mérsékelt árak.

Az átutazó és a helybeli magyarság találkozó helye. Elegáns vendégszobák tengeri kilátással kaphatók.

Telef. 11-49

Tulajdonos:
LIBERMANN IZSÓ

Butorozott szoba

(villanyvilágítással és fürdőszobával) I. emeleten kiadó. Cim a kiadóban.

VARIETÉ ORIENTALEFiume, Via Lavatoio
(Uj Kucich-ház)

Tíz kiváló művészi erőből összeállított műsor.

Elsőrendű magyar énekesnők.

Kezdet: 9 órakor. Belépti díj 1 korona.

Tulajdonos: Pesaro Vittorio.

Fizetéses gyakornok vagy
fiatal komptoirista
helybeli irodába azonnal felvétetik.
Cim a kiadóban.

SCHÖN I.

Szépség és hajápolási termeFiume, Via del Governo 2 II. emelet.
A legújabb módszer szerinti arc-
kéz- láb-ápolás (manicur, pedicur) vil-
lanyos **arcmasszázs** (vibrations massage)
szemölcslevétel és arcban levő **szőr**
eltávolítása, tyukszemvágás stb. Disz-
fésülések elvállaltatnak.Fésülések és hajmosások a rendelő
lakásában is elvégeztetnek.**Fiumei első magyar rizshántoló- és
rizskeményítőgyár részv.-társaság.**

F I U M E.

Különlegesség

FÉNYKEMÉNYÍTŐ

táblácskákban.

VÉDJEGY.

A vegyi tisztaságért a gyár kezkesedik.

FLORIÁN KÁVÉHÁZ

VELENCE Szt. Márkus-tér.

Elsőrendű kávéház. Az idegenek
találkozó helye.Kítűnő fagyalt alla napoletana.
Tea, kávé, csokoládé, cukrászsüte-
mények stb.

Előzékeny kiszolgálás.

QUADRI KÁVÉHÁZ

VELENCE, Szt. Márkus-tér.

Csokoládé, tea, cukrászdai
frissítő italok, likörök és finom
borok.A Velencét látogató magya-
rok találkozó helye.**UJDONSÁG!**

I. fiumei fényképészeti műintézet

Via del Pino 8. (a Giardino pubblico közelében).
Naponta este 8 óráig (előzetes értesítés esetén később

is) felvételek villanyvilágítással.

A farsang alatt felvételek jelmezben minden este.

Csakis művészi kivitelű fényképek szállíttatnak.

Anatomie de Paris! a ScogliettónFiume és környékének n. é. hölgyközönségét tisztelettel
értesítjük, hogy kedden és pénteken intézetünk**csak hölgyeknek**

van nyitva és pedig reggel 9 órától este 6 óráig.

Számos látogatást kér

az **IGAZGATÓSÁG.****Gilliam G. - Fiume**

Via Alessandrina 4.

Raktár az Adria palotában. Interurb telefon 990.

Akar Ön kítűnő zamatu kávé?**Kérjen mintát a Gilliam-féle Melange-keverékből.**Naponta friss pörkölés. : Kivánatra mindenkinek
egy csésze erős zamatu fekete kávé díjtalanul
áll rendelkezésére. : Naponta frissen érkezett
styriai Poulard, vad, Bialuga-, Orsovai- és Elbe-
caviár, valamint esténként meleg prágai sódar.

: : Füstölt Rajnai Lazac. : :

**„MERCUR“
könyvnyomdai-intézet**

Fiume, Via degli Operai 14. sz.

Uj magyar nyomda Fiumében.

Telefon sz. 9-32.

Tulajdonos: CHILKO JÓZSEF

Hirdessen „A TENGERPART“ napilapban!„A Tengerpart“, január 1-én hetedik évfolyamába jutott és oly elterjedésnek örvend, a
milyent eddig Fiumében egyetlen egy magyar lap sem tudott felmutatni.

„A TENGERPART“ minden hirdetése eredménnyel jár.

Kiadóhivatal: Vicolo dell' Ospedale, Wurzer ház.

Telefon 229. sz.

Ugyanott vétetnek fel előfizetések
is bármely naptól kezdve.

Telefon 229. sz.

„A Tengerpart“ független és szókimondó irányával szerezte meg
népszerűségét és olvasottságát.

VII. évfolyam!

VII. évfolyam!